

C.A.R. VOORWAARDEN WILLIS 2006
INDEX

ALGEMENE VOORWAARDEN.....	2
Vereiste van onzekerheid	2
RUBRIEK I - HET WERK	2
Verzekerde Interesten	2
Omvang van de verzekering	2
Verzekerde Som.....	3
RUBRIEK II - WETTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID	4
Omvang van de verzekering	4
RUBRIEK III - BESTAANDE EIGENDOMMEN VAN OPDRACHTGEVER	6
Omvang van de verzekering	6
RUBRIEK IV.A - GEREEDSCHAPPEN, KETEN EN LOODSEN.....	7
RUBRIEK IV.B - EIGENDOMMEN VAN PERSONEEL	7
VERZEKERDEN.....	8
DUUR DER VERZEKERING.....	8
PREMIE.....	8
VERPLICHTINGEN VAN VERZEKERDE	9
SCHADE.....	10
ALGEMENE UITSLUITINGEN	10
ANDERE VERZEKERINGEN.....	10
PREMIEBETALING	11
BIJZONDERE VOORWAARDEN.....	13
A Primaire dekking	13
B Secundaire dekking Rubriek II	13
C 1 % Schade-afmakingscourtage	13
D Schade arriveren bouwterrein.....	13
E Rubriek II en III tijdens onderhoudstermijn	13
F Achtergelaten wapentuig.....	13
G Aanvullende bepalingen Rubriek II	13
H Eerdere oplevering gedeelte werk onder Rubriek III	13
I Deeloplevering	14
J Brandregres Rubriek II.....	14
K Uitsluiting letselschade Artikel 7:658 BW.....	14
L Rubriek III exclusief brand etc.....	14
M Cross Liability Rubriek II	14

C.A.R. VOORWAARDEN WILLIS 2006

ALGEMENE VOORWAARDEN

VEREISTE VAN ONZEKERHEID

Deze overeenkomst beantwoordt – tenzij partijen uitdrukkelijk anders zijn overeengekomen – aan het vereiste van onzekerheid als bedoeld in artikel 7:925 Burgerlijk Wetboek, indien en voor zover de door verzekerde of een derde geleden schade op vergoeding waarvan jegens verzekeraar resp. een verzekerde aanspraak wordt gemaakt, het gevolg is van een gebeurtenis waarvan voor partijen ten tijde van het sluiten van de verzekering onzeker was dat daaruit schade voor de verzekerde resp. de derde was ontstaan dan wel naar de normale loop van omstandigheden nog zou ontstaan.

RUBRIEK I - HET WERK

Verzekerde Interesten

- 1.1 Tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld - en onverminderd de bepalingen van Artikel 32 van deze polis - omvatten de onder rubriek I van deze verzekering verzekerde interessen:
 - 1.1.1 de te bouwen objecten, in aanbouw en/of gereed;
 - 1.1.2 alle bijkomende werken, meerwerk, wijzigingen enz. al dan niet volgens bestek;
 - 1.1.3 alle voor het werk bestemde materialen en bouwstoffen, constructies, onderdelen enz.;
 - 1.1.4 steigerwerk, bekistingen, damwanden, dekzeilen en andere tijdelijke en/of hulpwerken en/of hulpmaterialen, al dan niet volgens bestek en alle andere objecten welke ten behoeve van het werk op het bouwterrein aanwezig zijn, doch exclusief werktuigen enz., als hieronder omschreven;
 - 1.1.5 alle ten behoeve van het werk te gebruiken, in gebruik zijnde en/of gebruikte tekeningen, ontwerpen, modellen en dergelijke voorwerpen, onverschillig waar deze zich mochten bevinden, inclusief vervoer per onverschillig welke gelegenheid, laden, lossen enz..
- 1.2 Uitgesloten zijn evenwel de bij het werk te gebruiken, in gebruik zijnde en/of gebruikte werktuigen, machinerieën, gereedschappen, alsmede keten, loodsen en andere tijdelijke onderkomens, zomede de inventarissen hiervan, persoonlijke eigendommen van directie en personeel, geld en geldswaardige papieren.

Omvang van de verzekering

- 2.1 Onder schade zal worden verstaan: Materiële schade aan en/of verlies van en/of vernieling van en/of vermissing van en/of vernietiging van.
- 2.2 Deze verzekering dekt met volledige renunciatie aan Artikel 951 Burgerlijk Wetboek. en andere wetsartikelen welke met de condities van deze polis in strijd mochten zijn (voor zover geen dwingend recht), alle schade aan de verzekerde interessen, onverschillig hoe ook ontstaan, met uitzondering van:
 - 2.2.1 schade die een direct gevolg is van gehele of gedeeltelijke stilstand van het werk, tenzij deze stilstand rechtstreeks veroorzaakt is door een onder deze polis gedekte schade aan enig verzekerd interest of onderdeel hiervan en/of het gevolg is van een van buiten het terrein van verzekeringnemer afkomstige oorzaak;
 - 2.2.2 verlies van enig verzekerd interest of onderdeel hiervan door verdwijning of vermissing welke eerst door middel van een normale inventarisatie is geconstateerd;
 - 2.2.3 kosten en/of uitgaven in verband met verbeteringen en/of veranderingen in het ontwerp, gebruik en/of toepassing van verbeterde materialen, verbeterde en/of veranderde werkwijze, constructie en dergelijke;
 - 2.2.4 bedrijfsschaden van onverschillig welke aard en hoe ook omschreven, derhalve ook kosten en/of uitgaven in verband met gehele of gedeeltelijke stilstand van het werk, alsmede vertraging in de uitvoering van en onderhandelingen over contracten en verlies van contracten.
- 3.1 Met betrekking tot die schade, welke volgens de poliscondities is gedekt, zijn, voor zover niet reeds begrepen in de reparatiekosten of andere wijze van schadevergoeding, meeverzekerd:
 - 3.1.1 de kosten van slopen en/of demonteren en/of ontmantelen en/of verwijderen, respectievelijk van weer aanbrengen en/of opnieuw monteren en/of plaatsen van enig onderdeel van de verzekerde interessen, voor zover deze kosten noodzakelijkerwijze gemaakt worden om toegang te verkrijgen tot dat deel van het werk, dat beschadigd of vernietigd is;

- 3.1.2 de honoraria, mits redelijk vastgesteld van architecten, inspecteurs en technische adviseurs, alsmede de kosten van toezicht, welke kosten redelijkerwijs gemaakt moeten worden voor het vervangen, wederopbouwen respectievelijk, in de vroegere toestand terugbrengen van het werk;
- 3.1.3 de kosten van de in verband met bovengenoemde vervanging, wederopbouw of herstel nieuw te maken tekeningen bestekken, alsmede de kosten van aanbesteding;
- 3.1.4 de kosten van wegruimen van materialen en/of puin, alsmede van het noodzakelijke slopen en/of verwijderen van enig deel van de beschadigde verzekerde interessen en/of van de bestaande eigendommen.
- 3.2 De onder dit Artikel overeengekomen dekking geldt voor de vier onderdelen tezamen tot een maximum van 20 % van de onder Rubriek I verzekerde som per ongeval of een reeks van ongevallen als gevolg van één en dezelfde oorzaak, als een afzonderlijke verzekering zonder eigen risico waarop de overige bepalingen van de polis, voor zover zij niet in strijd zijn met hetgeen in dit Artikel uitdrukkelijk is overeengekomen, volledig van kracht zijn.
- 4.1 Indien een onderhoudstermijn is medeverzekerd, is gedurende deze termijn uitsluitend die schade gedekt - mits vallende binnen het raam van de polisvoorwaarden - welke ontstaan is door één van de volgende oorzaken:
 - 4.1.1 veroorzaakt wordt door de verzekerden tijdens de werkzaamheden, die nog conform bestek en/of andere bepalingen dienen te worden uitgevoerd.
 - 4.1.2 zich openbaart gedurende de onderhoudstermijn, doch het gevolg is van een oorzaak, liggende voor aanvang van deze termijn.
- 4.2 Tevens is onder dezelfde voorwaarden als genoemd in Artikel 4.1.1 en 4.1.2 medeverzekerd schade ontstaan aan interessen, als vermeld in Artikel 1.1.4., alsmede aan overgebleven materialen en bouwstoffen en dergelijke, als vermeld in Artikel 1.1.3., welke nog tijdelijk op het bouwterrein zijn opgeslagen.

Verzekerde Som

- 5 Tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen is het aan de voorzijde van deze polis achter Rubriek I vermelde bedrag de geschatte eindwaarde van het werk en wordt als voorlopig verzekerde som aangemerkt. Het is echter de bedoeling van de polis vanaf de ingangsdatum de definitieve eindwaarde van het werk te verzekeren, tot een maximum van 130 % van de voorlopig verzekerde som.
- 6 Onder de definitieve eindwaarde wordt verstaan:
Het totaal van alle bedragen die door de aan de voorzijde der polis genoemde opdrachtgever, respectievelijk toekomstige eigenaar betaald of verschuldigd zijn aan alle aannemers, onderaannemers, door de opdrachtgever, respectievelijk toekomstige eigenaar zelf uitgevoerde werkzaamheden en geleverde goederen, leveranciers betreffende werkzaamheden aan of leveranties voor het werk inclusief alle verrekeningen, meer of minder werk, alsmede de waarde van de onder Rubriek I "genoemde" verzekerde interessen en de kosten van toezicht.
Hieronder wordt eveneens gerekend de honoraria van architecten, adviseurs en/of contracteurs, alsmede engineeringskosten en dergelijke.
- 7 In afwijking van het bepaalde in Artikel 7:958 Burgerlijk Wetboek, lid 5, zullen verzekeraars elke schade ten volle vergoeden, met inachtneming van het in de polis genoemde eigen risico tot ten hoogste 130 % van de voorlopig verzekerde som, ook indien de definitieve eindwaarde hoger mocht blijken te zijn dan 130 % van de voorlopig verzekerde som.
- 8.1 Ongeacht de bedragen welke onder deze sectie voor schade aan de verzekerde interessen respectievelijk voor de kosten als bedoeld in Artikel 3 worden vergoed, zal de verzekering ten aanzien van deze sectie gedurende de gehele verzekeringstermijn voor de volle verzekerde som blijven doorlopen.
- 8.2 Onder verzekeringstermijn zal worden verstaan de bouw-, test-, proefbedrijf- en onderhoudstermijn.
- 9 Verzekerde zal niet het recht hebben het werk of enig onderdeel daarvan, respectievelijk enig ander verzekerd interest, al dan niet beschadigd, vernietigd of verloren aan verzekeraars te abandonneren.

RUBRIEK II - WETTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID

Omvang van de verzekering

- 10.1 Verzekeraars verzekeren hierbij met inachtneming van de hierna genoemde voorwaarden aan verzekerde in hun verzekerde hoedanigheid in verband met het werk, de schadeloosstelling aan derden tot betaling waarvan verzekerde op grond van enige Wettelijke bepaling gehouden is, ingevolge in kracht van gewijsde gegaan vonnis of ingevolge transactie met toestemming van verzekeraars aangegaan:
- 10.1.1 ingeval van letsel of aantasting van de gezondheid van derden, al dan niet de dood tengevolge hebbende.
- 10.1.2 indien schade is toegebracht aan stoffelijke eigendommen van derden, dan wel door derden, als direct of indirect gevolg van zodanige schade aan eigendommen, schade in hun vermogen is geleden;
hetzij door een handelen of nalaten van hemzelf of van iemand voor wie hij wettelijk verantwoordelijk is of wegens het hebben of gebruiken van dieren, roerende en/of onroerende en/of andere zaken (ook welke hij onder zijn opzicht heeft) mits de schade verband houdt met de uitvoering van het onder deze polis verzekerde werk respectievelijk met de onder deze polis gedekte werkzaamheden.
- 10.2 Verzekeraars zullen slechts tot vergoeding van schade onder deze rubriek gehouden zijn indien de in dit Artikel 10 onder 1.1 en/of 1.2 genoemde omstandigheden zijn veroorzaakt en zijn ontstaan tijdens de verzekeringstermijn. Verzekeraars zullen echter eveneens vergoeden die schaden, welke na beëindiging van de verzekeringstermijn worden aangemeld en welke reeds tijdens de verzekeringstermijn zijn ontstaan of begonnen zijn te ontstaan en zich daarna openbaarden of werden verergerd.
- 11 Verzekeraars vergoeden tevens de door verzekerde met hun goedkeuring gemaakte kosten van rechtskundige bijstand en rechtsgedingen waartoe verzekerde in verband met zijn door deze verzekering gedekte aansprakelijkheid wordt genoodzaakt, ook in de gevallen waar deze aansprakelijkheid wordt betwist en ongeacht de aan de voorzijde van de polis genoemde maxima.
- 12.1 Aansprakelijkheid voortvloeiende uit overeenkomst is onder deze rubriek verzekerd, mits een wettelijke aansprakelijkheid als omschreven in Artikel 10 van één der onder de polis verzekerde partijen aannemelijk gemaakt kan worden.
- 12.2 Eventuele aansprakelijkheidsbeperkende bedingen tussen de verzekerde onderling worden terzijde gesteld.
- 13 Aanspraken gericht tegen personen voor wie verzekerde wettelijk verantwoordelijk is, zullen zijn gedekt voor zover de schade vergoed zou zijn indien verzekerde rechtstreeks aansprakelijk was gesteld.
- 14 De onder deze rubriek verleende dekking geldt als een afzonderlijke verzekering. De schadeloosstellingen onder deze rubriek zullen behoudens het in Artikel 11 bepaalde, beperkt zijn tot ten hoogste de aan de voorzijde van de polis achter Rubriek II genoemde verzekerde som(men) per ongeval of een reeks van ongevallen als gevolg van één en dezelfde oorzaak.
- 15 Verzekeraars zijn niet tot vergoeding gehouden indien:
- 15.1 de schade noodzakelijkerwijze moest worden toegebracht ten behoeve van het werk;
- 15.2 de schade is toegebracht aan dieren, goederen of zaken die verzekerde of iemand voor hem in gebruik, in huur, ter bewerking, behandeling, bewaring, ten vervoer of om welke reden dan ook onder zijn opzicht heeft;
- 15.3 de schade is veroorzaakt door het gebruik van luchtvaartuigen;
- 15.4 materiële schade is veroorzaakt door het gebruik van vaartuigen;
Deze uitsluiting geldt niet voor het gebruik van pontons, bakken, roeiboten en andere vaartuigen zonder motoren van eigen voortstuwing, dan wel motoren voor eigen voortstuwing van niet meer dan 4 PK, indien hun waterverplaatsing niet meer is dan 20 m³.
- 15.5.1 de schade is veroorzaakt door het gebruik van motorrijtuigen, tenzij deze op of nabij het bouwterrein worden gebruikt voor de uitvoering van de werkzaamheden.
Als motorrijtuigen zullen worden beschouwd die rij- en voertuigen als genoemd in Artikel 1 van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (W.A.M.), met aanvullingen en wijzigingen.

- 15.5.2 In afwijking tot hetgeen gesteld in Artikel 15.5.1.:
- 15.5.2.1 geeft deze verzekering slechts dekking voor het meerdere boven hetgeen verzekerd dient te zijn, danwel verzekerd is, indien dit de omvang van de verplichte verzekering overschrijdt.
- 15.5.2.2 blijft de dekking wel gelden ingeval van aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt door of toegebracht met motorrijtuigen, waarvan de aangesproken verzekerde geen eigenaar is of voor zover hij niet uit hoofde van huurkoop en/of leasing de beschikking heeft, danwel waarvan hij geen verzekeringsplichtig houder in de zin van de W.A.M. is.
- 15.5.2.3 blijft de dekking wel gelden ingeval van aanspraken tot vergoeding van schade van ondergeschikten jegens één van de verzekerden in de hoedanigheid van werkgever, veroorzaakt door of toegebracht met motorrijtuigen, waarvan de verzekerde eigenaar is, of waarover hij uit hoofde van huurkoop en/of leasing beschikt, danwel waarvan hij verzekeringsplichtig houder is in de zin van de W.A.M..
- 15.5.2.4 blijft de dekking wel gelden ingeval van aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt door of toegebracht met lading of andere goederen, terwijl deze worden geladen op, vervoerd met, of afgeladen van een voertuig, danwel afvallen of zijn afgevallen. (Ook indien de tot schadevergoeding aangesproken verzekerde eigenaar is van het betreffende voertuig, of erover beschikt uit hoofde van huurkoop en/of leasing).
- 15.5.2.5 blijft de dekking wel gelden ingeval van aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt als passagier (niet bestuurder) of door een passagier (niet bestuurder). verzekeraars zullen in dit geval geen beroep doen op 15.2.
- 15.5.3 De uitzonderingen als genoemd onder artikel 15.5.2 gelden slechts voor de gevallen waar elders geen verzekering, of onvoldoende verzekering bestaat. Een eventueel op andere door de verzekerden gesloten verzekeringen gesteld eigen risico blijft onverzekerd.
- 15.5.4 Uitdrukkelijk wordt bepaald, dat verzekeraars de in de polis omschreven aansprakelijkheid niet dekken in hun hoedanigheid van verzekeraar overeenkomstig de W.A.M.. Door het aangaan van deze verzekering heeft verzekerde derhalve niet voldaan aan enige verplichting tot verzekering voortvloeiende uit de genoemde wet. Verzekeringen gesloten ter voldoening aan een wettelijke verzekeringsplicht gaan te allen tijde voor.
- 15.6 de schade is toegebracht aan de ten tijde van het ongeval onder Rubriek I verzekerde interesten of enig gedeelte daarvan;
- 15.7 aansprakelijkheid voortvloeiende uit Artikel 1645 van het Burgerlijk Wetboek, echter met uitzondering van aanspraken voor schade welke zich manifesteert tijdens de verzekeringstermijn;
- 15.8 aanspraken worden ingesteld tegen de architecten, de constructeurs en/of de adviseurs op grond van fouten, gebreken en/of nalatigheden in ontwerp, berekeningen en/of adviezen wegens schade (met inbegrip van de daaruit voortvloeiende vermogensschade) aan die interesten waarop de ontwerpen, de berekeningen en/of de adviezen betrekking hebben;
- 15.9 schade is veroorzaakt aan bestaande eigendommen van de principaal en voor zover deze vergoed wordt onder Rubriek III van deze polis.
- 16 Boeten komen nimmer ten laste van verzekeraars, evenmin als vorderingen wegens tijdverlet en/of winstderving als gevolg van materiële schade aan en/of verlies of vernietiging van de onder Rubriek I verzekerde interesten waarvoor de ene verzekerde partij tegenover de andere aansprakelijk mocht zijn.
- 17 De onder deze rubriek verleende dekking geschiedt ten behoeve van alle onder deze polis verzekerde partijen, alsof iedere partij afzonderlijk verzekerd was, met dien verstande echter, dat de aansprakelijkheid per gebeurtenis van verzekeraars voor schaden voortvloeiende uit één en dezelfde oorzaak de aan de voorzijde van de polis achter Rubriek II genoemde som(men) nimmer zal overschrijden, ook al zijn meerdere hieronder verzekerde partijen voor dezelfde gebeurtenis aansprakelijk.
- 18.1 Derden in de zin van deze verzekering is iedereen, behalve de aangesproken persoon. Niettemin is uitdrukkelijk overeengekomen, dat deze verzekering mede dekt de hiervoren omschreven aansprakelijkheid van:
- 18.1.1 de verzekerden;
- 18.1.2 de directeuren, commissarissen, firmanten, eventuele functionarissen, alsmede de ondergeschikten van de onder sub 18.1.1 genoemden;
- 18.1.3 de sub 18.1.1 en 18.1.2 genoemde tegenover elkaar en onderling (Cross Liability).

RUBRIEK III - BESTAANDE EIGENDOMMEN VAN OPDRACHTGEVER

Omvang van de verzekering

- 19 Deze verzekering dekt de schade als gevolg van, danwel verband houdende met de uitvoering van het aan de voorzijde van deze polis omschreven werk, welke de opdrachtgever lijdt, als gevolg van of in verband met schade aan - andere dan ten tijde van het ongeval onder Rubriek I verzekerde - eigendommen en/of objecten en/of voorwerpen waarvoor hij aansprakelijk is.
- 20 De onder deze rubriek verleende dekking geldt als een afzonderlijke verzekering. De schadeloosstellingen onder deze rubriek zullen beperkt zijn tot ten hoogste de aan de voorzijde van deze polis achter Rubriek III vermelde som(men) per ongeval of een reeks van ongevallen als gevolg van één en dezelfde oorzaak. Aan Artikel 7:958 Burgerlijk Wetboek lid 5 wordt gerenuncieerd.
- 21 Verzekeraars zijn niet tot schadevergoeding gehouden indien:
 - 21.1 de schade noodzakelijkerwijze moest worden toegebracht ten behoeve van het werk, behalve indien de schade moet worden toegebracht om een gedekte schade te herstellen;
 - 21.2 de schade is toegebracht aan (al dan niet daadwerkelijk) bij de bouw in gebruik zijnde werktuigen, machinerieën, gereedschappen en verdere uitrusting;
 - 21.3 de schade is toegebracht aan de ten tijde van het ongeval onder Rubriek I verzekerde interesten of enig onderdeel daarvan.
- 22 Van de dekking onder deze rubriek zijn uitgesloten bedrijfsschaden van onverschillig welke aard en hoe ook omschreven.

RUBRIEK IV.A - GEREEDSCHAPPEN, KETEN EN LOODSEN

- 23 Deze verzekering dekt tot maximaal de aan de voorzijde van deze polis achter Rubriek IV.A. vermelde som alle materiële schade aan, verlies of vernietiging van alle bij de bouw te gebruiken, in gebruik zijnde of gebruikte machines, werktuigen, gereedschappen, alsmede keten, loodsen en andere tijdelijke onderkomens, zomede de inhoud hiervan voor zover op of nabij de bouwterreinen aanwezig.
Uitgesloten zijn evenwel varende en drijvende materiaal, alsmede draglines, bulldozers, kranen en andere mechanisch voortbewogen transportmiddelen en/of werktuigen.
- 24 Deze verzekering dekt mede materiële schade aan, verlies of vernietiging van de onder deze rubriek verzekerde objecten tengevolge van machinebreuk en/of machinesloring, echter met dien verstande, dat deze dekking zich niet zal uitstrekken tot dat deel van het object, waarin de machinebreuk, respectievelijk sloring is ontstaan.

RUBRIEK IV.B - EIGENDOMMEN VAN PERSONEEL

- 25 Deze verzekering dekt tot ten hoogste de aan de voorzijde achter Rubriek IV.B. vermelde som per ongeval of reeks van ongevallen als gevolg van één en dezelfde oorzaak, alle materiële schade aan, verlies of vernietiging van de niet reeds elders in deze polis gedekte, op het werk aanwezige eigendommen van bouwdirectie en van personen in dienst van verzekerde en werkzaam op het bouwterrein.
Uitgesloten is evenwel materiële schade aan, verlies of vernietiging van rekeningen, deviezen, zegels, acten, schuldbewijzen, geld, biljetten, effecten of andere geldswaardige papieren, alsmede mechanisch voortbewogen transportmiddelen en/of werktuigen.
- 26 Voorts is uitdrukkelijk bepaald, dat materiële schade aan, verlies of vernietiging van de onder deze rubriek verzekerde interesten slechts voor rekening van verzekeraars zal zijn, indien en voor zover verzekerde uit hoofde van de besteksbepalingen of anderszins voor zulke schade, verlies of vernietiging verantwoordelijk is.
- 27 De onder Rubrieken IV.A. en IV.B. verleende dekking geldt als een afzonderlijke verzekering en geschiedt op de condities van deze polis voor zover zij niet in strijd zijn met hetgeen in deze rubrieken uitdrukkelijk is overeengekomen.

VERZEKERDEN

- 28.1 Verzekerden krachtens deze verzekering zijn:
- 28.1.1 de verzekeringnemer, waaronder mede te verstaan de vennoten, maten, firmanten en commissarissen;
- 28.1.2 de aannemer(s), indien de verzekeringnemer aan de voorzijde van deze polis als "opdrachtgever" c.q. "toekomstige eigenaar" is aangeduid dan wel de opdrachtgever c.q. toekomstige eigenaar, indien de verzekeringnemer is aangeduid als "aannemer(s)".
In beide gevallen zal deze verzekering mede geschieden ten behoeve van onderaannemer(s) en/of adviseur(s) en/of architect(en) en/of constructeur(s) en/of installateur(s) en/of andere belanghebbende(n), zowel voor eigen risico als voor die van derden, met of zonder lastgeving. Als onderaannemers zullen worden beschouwd die derden die een of meerdere onder deze verzekering gedekte werkzaamheden en/of manipulaties hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk uitvoeren of er bij betrokken zijn.
- 28.2 De verzekerden worden ten opzichte van elkaar en onderling als derden beschouwd.
- 28.3 Voor de verzekerden ontstaan aanspraken op deze polis eerst na een daartoe strekkende verklaring van de rechtspersoon, onder het hoofd "Schaderegeling" aan de voorzijde van deze polis genoemd na een schadegeval tegenover verzekeraars afgelegd.

DUUR DER VERZEKERING

- 29 Tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen, eindigt deze verzekering bij oplevering van het werk, respectievelijk wanneer een onderhoudstermijn is meeverzekerd, na het verstrijken van deze onderhoudstermijn.
Indien de bouwtermijn langer is dan geschat werd, houden verzekeraars het risico automatisch gedekt, tegen een nader overeen te komen extra premie.
- 30 Binnen het raam der polisvoorwaarden geeft deze verzekering dekking voor schade welke is veroorzaakt en ontstaan tijdens de duur der verzekering.
Ten aanzien van de aanvang van het risico wordt echter overeengekomen, dat mede gedekt is schade veroorzaakt voor, doch ontstaan tijdens de duur der verzekering.

Verzekeraars zullen evenwel niet tot schadevergoeding zijn gehouden indien zij kunnen bewijzen dat de schade zowel veroorzaakt is als ontstaan is, danwel begonnen is te ontstaan voor de verzekeringstermijn, doch zich eerst tijdens de verzekeringstermijn openbaarde of werd verergerd.

PREMIE

- 31.1 Indien de aan de voorzijde van deze polis vermelde premie(s) is (zijn) gebaseerd op de geschatte eindwaarde, dan zal de definitieve premie worden berekend aan het einde van de verzekeringstermijn.
Daartoe dient verzekerde, zodra de definitieve eindwaarde als omschreven in Artikel 6 bekend zal zijn, deze waarde aan verzekeraars op te geven.
- 31.2 Bedraagt de definitieve eindwaarde meer dan 100 % van de voorlopig verzekerde som, dan zal verzekerde de overeengekomen premie tevens verschuldigd zijn over het meerdere tot maximaal 130 % van de voorlopig verzekerde som. Bedraagt de definitieve eindwaarde minder dan 100 % van de voorlopig verzekerde som, dan zullen verzekeraars restitutie van premie verlenen op basis van de overeengekomen premie over het mindere, doch ten hoogste over 30 % van de voorlopig verzekerde som.

VERPLICHTINGEN VAN VERZEKERDE

- 32 Verzekerde is verplicht verzekeraars in kennis te stellen van alle essentiële wijzigingen in de bouwwaard, inrichting of constructie van de verzekerde interessen, alsmede van alle essentiële wijzigingen in de aard der werkzaamheden en/of andere omstandigheden, zodra deze ter kennis komen van verzekerde.
Indien een dergelijke wijziging een verandering van het risico inhoudt, kunnen de premie en condities van de datum der wijziging af in onderling overleg worden herzien.
- 33 Verzekerde is voorts verplicht de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen om schade te voorkomen of te beperken en zal aan enige wettelijke verplichting hieromtrent stipt dienen te voldoen.
Indien door verzekeraars speciale voorwaarden zijn of worden gesteld ten aanzien van de uitvoering der werkzaamheden en/of de te nemen voorzorgsmaatregelen, is verzekerde verplicht deze speciale voorwaarden na te komen.
- 34 Zodra verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde op de hoogte is of behoort te zijn van een gebeurtenis die voor verzekeraar tot een uitkeringsplicht kan leiden, is verzekeringnemer verplicht:
- 34.1 die gebeurtenis zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is aan verzekeraar te melden, met vermelding van zoveel mogelijk bijzonderheden en inlichtingen;
- 34.2 de aanwijzingen van de verzekeraars en/of van de door hen aangestelde experts op te volgen;
- 34.3 alle terzake gewenste gegevens te verstrekken en verzekeraars op de hoogte te houden van het verloop van de schade.
Voorts zal verzekerde aansprakelijkstellingen, straf- en civiele dagvaardingen en dergelijke ten spoedigste aan verzekeraars doorzenden;
- 34.4 bij constatering of vermoeden van een strafbaar feit, indien aanwezig, de bedrijfsbewakingsdienst hiervan in kennis te stellen;
- 34.5 medewerking te verlenen bij verhaalsacties door verzekeraars en zonodig toe te staan dat deze verhaalsacties geschieden met gebruikmaking van de naam van verzekeringnemer;
- 34.6 alle redelijkerwijze te verlangen medewerking tot regeling en vaststelling van de schade te verlenen en voorts aan verzekeraars of de door hen benoemde deskundige(n) toegang te verschaffen tot het bouwterrein, het werk, of enig onderdeel daarvan, dat volgens mededeling beschadigd of vernietigd is;
- 34.7 Verzekeringnemer zal zich onthouden van elke toezegging, verklaring of handeling waaruit erkenning van een verplichting tot schadevergoeding zou kunnen worden afgeleid, zonder schriftelijke toestemming van verzekeraars (Rubriek II).
Verzekeraars zijn gemachtigd, na overleg en met instemming van verzekeringnemer, alle door hen gewenste acties in naam van verzekeringnemer te voeren.
- 34.8 Verzekeringnemer en de tot uitkering gerechtigde zijn verplicht hun volle medewerking te verlenen en alles na te laten wat de belangen van verzekeraar zou kunnen benadelen.
- 34.9 Aan deze verzekering kunnen geen rechten worden ontleend indien verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde een of meer van de onder 34.1 t/m 8 genoemde verplichtingen niet is nagekomen, voor zover daardoor de belangen van verzekeraar zijn benadeeld, tenzij verzekerde aannemelijk maakt dat niet nakoming het gevolg is van omstandigheden die zich onafhankelijk van zijn wil hebben voorgedaan en dat hem terzake van deze omstandigheden geen verwijt treft.
Elk recht op uitkering komt te vervallen, indien verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde de hiervoor onder 34.1 t/m 8 genoemde verplichtingen niet is nagekomen met het opzet de verzekeraar te misleiden, tenzij de misleiding het verval van recht niet rechtvaardigt
- 34.10 Schadeaanmeldingen kunnen uitsluitend worden gedaan door de verzekeringnemer.

SCHADE

- 35.1 Verzekeraars zullen geen beroep doen op Artikel 7:952 Burgerlijk Wetboek behalve ingeval van schade opzettelijk veroorzaakt door één of meer der verzekerde partijen.
Indien echter:
- 35.1.1 één of meer der verzekerde partijen schade lijdt/liiden doordat het werk waarvoor die partij(en) verantwoordelijk is/zijn, beschadigd of vernietigd wordt, respectievelijk verloren gaat;
- 35.1.2 één of meer der verzekerde partijen aansprakelijk is/zijn voor dood, lichamelijk letsel of benadeling der gezondheid van derden en/of schade aan eigendommen van derden (inclusief de daaruit direct en/of indirect voortvloeiende vermogensschade);
- 35.1.3 schade aan bestaande eigendommen van de opdrachtgever wordt toegebracht als nader omschreven onder Rubriek III;
- 35.1.4 schade aan de onder Rubriek IV.A en IV.B verzekerde interessen wordt toegebracht;
- door opzet van één of meer der andere verzekerde partijen zullen verzekeraars niet van hun verplichting tot vergoeding ontheven zijn.
- 35.2 Verzekeraars zullen in dit geval het recht hebben de schade op de schuldige partij(en) te verhalen.
Onder opzet van één of meer der verzekerde partijen zal niet verstaan worden opzet van personeel van verzekerde(n), al dan niet leidinggevend of toezichhoudend.
36. Eveneens voor rekening van verzekeraars zijn, ook boven de verzekerde som, de kosten van maatregelen door of vanwege verzekeringnemer of een verzekerde worden getroffen en redelijkerwijs geboden zijn om het onmiddellijk dreigend gevaar van schade af te wenden waarvoor – indien gevallen – (een verzekerde aansprakelijk zou zijn en) de verzekering dekking biedt, of om die schade te beperken. Onder kosten van maatregelen wordt in dit verband mede verstaan schade aan zaken die bij het nemen van de hier bedoelde maatregelen worden ingezet alsmede op geld waardeerbare opofferingen. Deze kosten worden vergoed onverschillig of deze kosten met of zonder goede uitslag zijn gemaakt.
Aan deze verzekering kunnen geen rechten worden ontleend indien de verzekeringnemer of de verzekerde heeft nagelaten maatregelen te nemen ter voorkoming of vermindering van schade als bedoeld in artikel 7:957 Burgerlijk Wetboek, voor zover daardoor de belangen van verzekeraar zijn benadeeld.

ALGEMENE UITSLUITINGEN

37. Van deze verzekering zijn uitdrukkelijk uitgesloten de risico's van:
- 37.1 oorlog, oorlogsgeweld, vijandelijke inval, vijandelijkheden of andere oorlogsdaden (ongeacht of er een oorlogsverklaring is gegeven of niet), burgeroorlog, revolutie, militaire en/of burgerlijke opstand tegen het wettig gezag, munitie, militaire en/of andere machts-usurpatie;
- 37.2 confiscatie, opvorderingen, requisitie of vernietiging van of schade toegebracht aan eigendommen in opdracht van regering, de jure of de facto, of van enig ander overheidsorgaan van het land waarin de verzekerde interessen of andere eigendommen zich bevinden;
- 37.3.1 bedrijfsschade van welke aard ook, met handhaving van de wel gedekte bedrijfsschade;
- 37.3.2 aansprakelijkheid tegenover derden, van welke aard ook, door schade tengevolge van een kernongeval in de zin van de wet van 17.3.1979 inhoudende de regelen inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie.

ANDERE VERZEKERINGEN

- 38.1 Ingeval van een schade welke gedekt is onder deze polis en welke schade ook verhaalbaar is onder een andere verzekering, dan zullen verzekeraars, een som gelijk aan het bedrag dat zij zouden moeten hebben betalen indien die andere verzekering niet zou hebben bestaan, als renteloze lening voorschieten, waarbij verzekeraars zullen worden gesubrogeerd in de rechten van verzekerde onder deze andere verzekering.
- 38.2 Het terugbetalen van deze lening zal afhangen van en slechts geschieden tot een bedrag dat mogelijk verhaald wordt op de ondertekenaars van die andere polis.

PREMIEBETALING

- 39.1 **Begripsomschrijvingen**
- 39.1.1 Onder "premie" wordt voor de toepassing van deze clausule mede verstaan de met de verzekering verband houdende overige verschuldigde bedragen.
- 39.1.2 Onder "verzekerde" wordt voor de toepassing van deze clausule mede verstaan verzekeringnemer alsmede ieder ander die de premie verschuldigd is.
- 39.2 **Premie**
- 39.2.1 De makelaar", neemt op zich de premie als eigen schuld aan de verzekeraars te zullen voldoen op het moment dat deze krachtens de verzekeringsovereenkomst verschuldigd wordt door de verzekerde. Tenzij uitdrukkelijk anders is of wordt overeengekomen zal betaling van de premie door de makelaar plaatsvinden door creditering van verzekeraars in rekening-courant voor de krachtens de verzekeringsovereenkomst door de verzekerde verschuldigde premie, op welk moment de verzekerde jegens verzekeraars zal zijn gekweten.
- 39.2.2 Verzekerde is gehouden de premie aan de makelaar te vergoeden. Ingeval de verzekering via een tweede tussenpersoon is gesloten en de verzekerde aan deze tweede tussenpersoon heeft betaald, is de verzekerde door deze betaling tegenover de makelaar eerst gekweten, wanneer deze tweede tussenpersoon aan de makelaar de premie heeft vergoed.
- 39.2.3 Onverminderd de aansprakelijkheid van verzekerde tot betaling van de verschuldigde premie aan de makelaar, zal de verzekering slechts van kracht zijn voor de termijn waarvoor de premie aan de makelaar is betaald alsmede voor de termijn, waarvoor de makelaar verzekerde krediet heeft verleend. Verzekerde zal bij de interpretatie hiervan geacht worden krediet te hebben gehad, tenzij hem dit schriftelijk is opgezegd.
- 39.2.4 Door het tot stand komen van de verzekering is de makelaar door verzekerde onherroepelijk gemachtigd verzekeraars tussentijds van hun verplichtingen uit de verzekeringsovereenkomst te ontslaan indien de verzekerde of, ingeval de verzekering via een tweede tussenpersoon is gesloten, deze tweede tussenpersoon nalaat de premie aan de makelaar te voldoen. De makelaar zal verzekeraars niet van hun verplichtingen ontslaan zonder verzekerde vooraf schriftelijk van zijn voornemen in kennis te hebben gesteld.
- 39.3 **Schade-uitkeringen en premierestituties**
- 39.3.1 Tenzij de rechthebbende anders wenst en dit vooraf schriftelijk aan verzekeraars heeft medegedeeld zal de makelaar verzekeraars in rekening-courant voor de verschuldigde schade-uitkeringen en premierestituties debiteren.
- Verzekeraars zullen daardoor zijn gekweten zodra de schadeuitkering door de rechthebbende zal zijn ontvangen, respectievelijk met hem zal zijn verrekend in overeenstemming met de wet, dan wel op basis van een tussen hem en de makelaar bestaande regeling.
- Indien de verzekeraars de schadepeningen hebben betaald aan de makelaar en deze in gebreke blijft om deze aan de rechthebbende door te betalen, kunnen verzekeraars de schadepeningen van de makelaar terugvorderen indien zij tot hernieuwde betaling worden aangesproken door de rechthebbende.
- Indien de makelaar de van de verzekeraars ontvangen schadepeningen heeft doorbetaald aan de tweede tussenpersoon, maar deze laatste in gebreke blijft voor doorbetaling zorg te dragen, zal de makelaar de schadepeningen van de tweede tussenpersoon kunnen terugvorderen indien hij hetzij door de rechthebbende wordt aangesproken tot rechtstreekse betaling, hetzij de verzekeraars die schadepeningen van de makelaar terugvorderen, zoals in dit lid voorzien.
- 39.3.2 De makelaar zal de schade-uitkeringen en premierestituties aan de rechthebbende afdragen. De makelaar is evenwel tot niet meer gehouden dan tot betaling van het saldo dat resteert na verrekening van deze schade-uitkeringen en premierestituties met ten tijde van het ontstaan van de afdrachtverplichting al dan niet opeisbare doch reeds vaststaande vorderingen op verzekerde uit hoofde van w elke verzekering ook. Deze verrekening zal evenwel niet plaatsvinden bij verzekeringen die aan order of toonder zijn gesteld, tenzij de verzekeringnemer tot de uitkering is gerechtigd en bij verplichte aansprakelijkheidsverzekeringen. Indien op het recht op uitkering een pandrecht rust als bedoeld in art. 3:229 BW, ofwel een voorrecht als bedoeld in art 3:283 BW, alsook in geval van een onverplichte verzekering tegen aansprakelijkheid, zal de verrekening zich niet verder uitstrekken dan tot hetgeen de verzekeringnemer verschuldigd is terzake van de verzekering waarop de uitkering wordt gedaan.

SLOTBEPALINGEN

- 40.1 Een rechtsvordering tegen de verzekeraar tot het doen van een uitkering verjaart door verloop van drie jaar na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de verzekerde met de opeisbaarheid daarvan bekend is geworden, tenzij het schadegeval het onderwerp is van een hangend rechtsgeding of arbitrage. Niettemin verjaart de rechtsvordering bij verzekering tegen aansprakelijkheid niet voordat zes maanden zijn verstreken nadat de vordering waartegen de verzekering dekking verleent, binnen de voor deze geldende verjarings- of vervalt termijn is ingesteld.
- 40.2 De verjaring wordt gestuit door een schriftelijke mededeling, waarbij op uitkering aanspraak wordt gemaakt. Een nieuwe verjaringstermijn begint te lopen met de aanvang van de dag, volgende op die waarop de verzekeraar hetzij de aanspraak erkent, hetzij bij aangetekende brief ondubbelzinnig heeft medegedeeld de aanspraak af te wijzen onder eveneens ondubbelzinnige vermelding van het in 40.3 vermelde gevolg.
- 40.3 In geval van afwijzing verjaart de rechtsvordering door verloop van twaalf maanden.
- 41 Verzekeraars en verzekerde(n) kunnen alle voor elkaar bestemde mededelingen rechtsgeldig aan de makelaar doen.
Alle mededelingen van de makelaar aan verzekerde(n) kunnen rechtsgeldig geschieden aan het laatste aan hem bekend gemaakte adres van de in de polis vermelde verzekerde(n).
42. Verzekeraars of hun vertegenwoordigers zullen op elk redelijk tijdstip toegang tot de bouwterreinen hebben.
- 43.1 Ingeval van enig geschil, zowel over de uitleg van deze polis als over de uitvoering van de overeenkomst van verzekering, zullen verzekeraars en verzekerde in onderling overleg een onpartijdige persoon benoemen, wiens beslissing - genomen na kennisneming van alle terzake doende feiten - voor partijen bindend is.
- 43.2 Indien verzekeraars en/of verzekerde dit wenselijk achten, of indien verzekeraars met verzekerde niet tot overeenstemming komen over de benoeming van een onpartijdige persoon, zal het geschil worden voorgelegd aan een commissie van drie personen.
Zowel verzekeraars als verzekerde zullen in dat geval ieder een lid van deze commissie aanwijzen, terwijl de twee aldus aangewezen leden in onderling overleg het derde lid zullen benoemen. De beslissing van deze commissie zal voor beide partijen bindend zijn.
Indien één van deze partijen in gebreke blijft om een lid der commissie te benoemen, respectievelijk indien de door de twee partijen benoemde leden niet tot overeenstemming kunnen komen over de benoeming van het derde lid, dan zal de meest gerede partij het recht hebben de Voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam of Amsterdam te verzoeken zulk een benoeming te doen, welke benoeming dan bindend zal zijn voor alle partijen.
De partij van wie het verzoek uitgaat zal de andere partij daarvan onverwijld per aangetekend schrijven in kennis stellen.
- 43.3 Partijen verbinden zich de arbitragekosten voor gelijke delen te dragen, tenzij zij bij de acte van benoeming van scheidslieden aan de commissie opdragen de verdeling van die kosten tussen de partijen vast te stellen. De arbiters zullen uitspraak doen als goede mannen naar billijkheid.

C.A.R. VOORWAARDEN WILLIS 2006

BIJZONDERE VOORWAARDEN

- A Primaire dekking**
In tegenstelling tot Artikel 38 van de Algemene Voorwaarden wordt overeengekomen dat deze verzekering voor de verzekerde Rubriek aan de verzekerden een primaire dekking verschaft en dat ingeval van een schade(n), welke onder deze polis is/zijn gedekt, welke ook geheel of gedeeltelijk is/zijn gedekt onder één of meer polissen, die door of ten behoeve van één of meer van de verzekerde(n) is/zijn gesloten, verzekeraars verzekerde schadeloos stellen alsof die andere polis(sen) niet van kracht is/zijn.
Verzekeraars doen afstand van enig recht van verhaal op een dergelijke andere verzekering.
- B Secundaire dekking Rubriek II**
In tegenstelling tot hetgeen bepaald is in Bijzondere Voorwaarden A loopt dekking van deze verzekering ten aanzien van Rubriek II secundair aan de aansprakelijkheidsverzekeringen van alle bij het werk betrokken aannemers en onderaannemers indien en voor zover de op deze Rubriek betrekking hebbende schaden verhaalbaar zijn onder deze aansprakelijkheidsverzekeringen.
Een eventueel van kracht zijnd eigen risico op deze aansprakelijkheidsverzekeringen blijft op de onderhavige polis onverzekerd.
- C 1 % Schade-afmakingscourtage**
Boven de verzekerde som dekt deze verzekering mede de afmakingscourtage, die de makelaar bij schade aan verzekerde in rekening brengt.
Verzekeraars accepteren krachtens deze polis derhalve 101 % van de door hen getekende bedragen.
- D Schade arriveren bouwterrein**
Overeengekomen wordt, dat wanneer de verzekerde objecten op het bouwterrein arriveren zonder dat enige schade wordt geconstateerd, alle schade welke daarna wordt ontdekt, wordt geacht te zijn ontstaan na aankomst op het bouwterrein en derhalve voor rekening van verzekeraars komt, behoudens door verzekeraars te leveren tegenbewijs.
- E Rubriek II en III tijdens onderhoudstermijn**
Uitdrukkelijk is overeengekomen, dat gedurende de onderhoudstermijn de dekking voor de Rubrieken II en III blijft doorlopen.
- F Achtergelaten wapentuig**
Overeengekomen wordt dat schade en/of verlies, veroorzaakt door verborgen bommen, landmijnen of ander wapentuig, achtergelaten voor de aanvang van de werkzaamheden niet zal worden beschouwd als uitgesloten in Artikel 37.
- G Aanvullende bepalingen Rubriek II**
Indien de wettelijke aansprakelijkheid als omschreven in Rubriek II, is meeverzekerd wordt overeengekomen dat de uitsluiting als genoemd in Artikel 15.1.2 niet van toepassing is voor schade aan interesten die zich op of nabij het bouwterrein bevinden:
- waar op het moment van het ontstaan van de schade geen werkzaamheden aan worden verricht;
- welke geen eigendom(men) is/zijn van de opdrachtgever;
- welke niet, zijn gehuurd door, geleend door, of toebehoren aan de verzekerde(n) die schade aan deze objecten veroorzaakt(en).
- H Eerdere oplevering gedeelte werk onder Rubriek III**
Indien een gedeelte van het werk eerder wordt opgeleverd dan de rest van het werk, dan blijft dit opgeleverde gedeelte gedekt als een afzonderlijke bijverzekering, tot een bedrag gelijk aan de eindwaarde van dit deel, onder Rubriek III tot het gereedkomen en het bedrijfsvaardig opleveren van het totale werk.

- I Ingebruikname**
Indien een gedeelte, respectievelijk het gehele werk reeds voor de oplevering in gebruik wordt genomen houden verzekeraars het risico gedekt.
Uitgesloten is echter schade aan het desbetreffende gedeelte respectievelijk het gehele werk, voor zover deze schade een gevolg is van dit in gebruik nemen, tenzij dit gedeelte, respectievelijk het gehele werk ten behoeve van de (voortgang van de) bouw voor de oplevering in gebruik is genomen.
- J Brandregres Rubriek II**
Uitdrukkelijk wordt overeengekomen, dat terzake van de dekking uit hoofde van Rubriek II van deze polis uitsluitend met betrekking tot veroorzaakte brand en/of ontploffing Artikel 15.1.2 van de polisvoorwaarden alsmede Bijzondere Voorwaarden G geacht te zijn doorgehaald.
- K Uitsluiting letselschade Artikel 7:658 BW**
Uitdrukkelijk is overeengekomen dat letselschaden met betrekking tot Artikel 7:658 Burgerlijk Wetboek van deze verzekering zijn uitgesloten.
- L Rubriek III exclusief brand etc.**
Uitdrukkelijk wordt overeengekomen, dat de risico's van brand, zelfontbranding, explosie en blikseminslag van Rubriek III zijn uitgesloten.
- M Cross Liability Rubriek II**
Uitdrukkelijk is overeengekomen dat bedrijfsschade, voortvloeiende uit een schade welke gedekt is onder een andere Rubriek dan Rubriek II, niet door middel van de zogenaamde cross-liability geclaimd kan worden onder Rubriek II.

Clausuleblad terrorismedekking

bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT)

versie januari 2005

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit clausuleblad en de daarop berustende bepalingen wordt – voor zover niet anders blijkt – verstaan onder:

1.1 Terrorisme:

Gewelddadige handelingen en/of gedragingen – begaan buiten het kader van een van dezes in artikel 64 lid 2 van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 genoemde vormen van molest – in de vorm van een aanslag of een reeks van in tijd en oogmerk met elkaar samenhangende aanslagen als gevolg waarvan letsel en/of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbend, en/of schade aan zaken ontstaat dan wel anderszins economische belangen worden aangetast, waarbij aanmerkelijk is dat deze aanslag of reeks – al dan niet in enig organisatorisch verband – is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologisch edoelen te verwezenlijken.

1.2 Kwaadwillige besmetting:

Het – buiten het kader van een van de zes in artikel 64 lid 2 van de Wet toezichtverzekeringsbedrijf 1993 genoemde vormen van molest – (doen) verspreiden van ziektekiemen en/of stoffen die als gevolg van hun (in)directe fysische, biologische, radioactieve of chemische inwerking letsel en/of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbend, bij mensen of dieren kunnen veroorzaken en/of schade aan zaken kunnen toebrengen dan wel anderszins economische belangen kunnen aantasten, waarbij aanmerkelijk is dat het (doen) verspreiden – al dan niet in enig organisatorisch verband – is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.

1.3 Preventieve maatregelen:

Van overheidswege en/of door verzekerden en/of derden getroffen maatregelen om het onmiddellijk dreigend gevaar van terrorisme en/of kwaadwillige besmetting af te wenden of – indien dit gevaar zich heeft verwezenlijkt – de gevolgen daarvan te beperken.

1.4 Nederlandse Herverzekeringmaatschappij voor

Terrorismeschaden N.V. (NHT):

Een door het Verbond van Verzekeraars in Nederland opgerichte herverzekeringmaatschappij, waarbij uitkeringsverplichtingen uit hoofde van verzekeringsovereenkomsten, die voor in Nederland toegelaten verzekeraars direct of indirect kunnen voortvloeien uit de verwezenlijking van de in artikel 1.1, 1.2 en 1.3 omschreven risico's, in herverzekering kunnen worden ondergebracht.

1.5 Verzekeringsovereenkomsten:

- Overeenkomsten van schadeverzekering voor zover zij overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 lid 1 sub p van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 betrekking hebben op in Nederland gelegen risico's.
- Overeenkomsten van levensverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft.
- Overeenkomsten van natura-uitvaartverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met een gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft.

1.6 In Nederland toegelaten verzekeraars:

- Schade-, levens- en zorgverzekeraars zoals bedoeld in artikel 12 van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993, en
- natura-uitvaartverzekeraars zoals bedoeld in artikel 7 van de Wet toezicht natura uitvaartverzekerings-bedrijf, die bevoegd zijn om in Nederland het verzekeringsbedrijf uit te oefenen.

Artikel 2 Begrenzing van de dekking voor het terrorismerisico

2.1 Indien en voor zover, met inachtneming van de in artikel 1.1, 1.2 en 1.3 gegeven omschrijvingen, en binnen de grenzen van de geldende polisvoorwaarden, dekking bestaat voor gevolgen van een gebeurtenis die (direct of indirect) verband houdt met:

- terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen,
- handelingen of gedragingen ter voorbereiding van terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen,

hierna gezamenlijk aan te duiden als 'het terrorismerisico', geldt dat de uitkeringsplicht van de verzekeraar terzake van iedere bij haar

ingediende aanspraak op schadevergoeding en/of uitkering, is beperkt tot het bedrag van de uitkering die de verzekeraar terzake van die aanspraak ontvangt onder de herverzekering voor het terrorismerisico bij de NHT, in het geval van een verzekering met vermogensopbouw vermeerderd met het bedrag van de uit hoofde van de betrokken verzekering reeds gerealiseerde vermogensopbouw. Bij levensverzekeringen wordt het bedrag van de gerealiseerde vermogensopbouw gesteld op de krachtens de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 aan te houden premiereserve ten aanzien van de betrokken verzekering.

2.2 De NHT biedt herverzekeringsdekking voor de hiervoor genoemde aanspraken tot maximaal 1 miljard euro per kalenderjaar. Vorengenoemd bedrag kan van jaar tot jaar worden aangepast en geldt voor alle bij de NHT aangesloten verzekeraars tezamen. Van een eventuele aanpassing zal mededeling worden gedaan in drie landelijk verschijnende dagbladen.

2.3 In afwijking van het in de voorgaande leden van dit artikel bepaalde, geldt voor verzekeringen die betrekking hebben op:

- schade aan onroerende zaken en/of de inhoud daarvan;
- gevolgsschade van schade aan onroerende zaken en/of de inhoud daarvan,

dat per verzekeringnemer per verzekerde locatie per jaar maximaal 75 miljoen euro onder deze overeenkomst zal worden uitgekeerd, voor alle deelnemende verzekeraars zoals bedoeld in artikel 1 tezamen, ongeacht het aantal afgegeven polissen.

Voor de toepassing van dit artikel wordt onder verzekerde locatie verstaan: alle op het risicoadres aanwezige door verzekeringnemer verzekerde objecten, alsmede alle buiten het risicoadres gelegen door verzekeringnemer verzekerde objecten waarvan het gebruik en/of de bestemming in relatie staat tot de bedrijfsactiviteiten op het risicoadres. Als zodanig zullen in ieder geval worden aangemerkt alle door verzekeringnemer verzekerde objecten die op minder dan 50 meter afstand van elkaar gelegen zijn en waarvan er tenminste een op het risicoadres is gelegen.

Voor de toepassing van dit artikel geldt voor rechtspersonen en vennootschappen die zijn verbonden in een groep, zoals bedoeld in artikel 2:24b van het Burgerlijk Wetboek, dat alle groepsmaatschappijen tezamen worden aangemerkt als een verzekeringnemer, ongeacht door welke tot de groep behorende groepsmaatschappij(en) de polis(sen) is (zijn) afgesloten.

Artikel 3 Uitkeringsprotocol NHT

3.1 Op de herverzekering van de verzekeraar bij de NHT is van toepassing het Protocol afwikkeling claims (hierna te noemen het Protocol). Op grond van de in dit protocol vastgestelde bepalingen is de NHT onder meer gerechtigd de uitkering van de schadevergoeding of het verzekerde bedrag uit te stellen tot het moment waarop zij kan bepalen of en in hoeverre zij over voldoende financiële middelen beschikt om alle vorderingen waarvoor zij als herverzekeraar dekking biedt, voor het geheel te voldoen.

Voor zover de NHT niet over voldoende financiële middelen blijkt te beschikken, is zij gerechtigd overeenkomstig bedoelde bepalingen een gedeeltelijke uitkering aan de verzekeraar te doen.

3.2 De NHT is, met in achtneming van het gestelde in bepaling 7 van het Protocol afwikkeling claims, bevoegd om te beslissen of een gebeurtenis in verband waarmee aanspraak op uitkering wordt gedaan, als een gevolg van de verwezenlijking van het terrorismerisico moet worden aangemerkt. Een daartoe strekkend en overeenkomstig voormelde bepaling genomen besluit van de NHT, is bindend jegens verzekeraar, verzekeringnemer, verzekerden en tot uitkering gerechtigden.

3.3 Eerst nadat de NHT aan de verzekeraar heeft medegedeeld welk bedrag, al dan niet bij wijze van voorschot, terzake van een vordering tot uitkering aan haar zal worden uitgekeerd, kan de verzekerde of de tot uitkering gerechtigde op de in artikel 3.1 bedoelde uitkering terzake tegenover de verzekeraar aanspraak maken.

3.4 De herverzekeringsdekking bij de NHT is ingevolge bepaling 17 van het Protocol slechts van kracht voor aanspraken op schadevergoeding en/of uitkering die worden gemeld binnen twee jaar nadat de NHT van een bepaalde gebeurtenis of omstandigheid heeft vastgesteld dat deze als een verwezenlijking van het terrorismerisico in de zin van dit Clausuleblad wordt beschouwd.

Dit clausuleblad is gedeponeerd op 6 januari 2005 bij de Rechtbank Amsterdam onder nummer 6/2005 en op 17 januari 2005 onder nummer 27178761 bij de Kamer van Koophandel Amsterdam

CLAUSULE BIJZONDERE UITSLUITING TERRORISMEDEKKING NHT

Het Clausuleblad terrorismedekking (NHT) is niet van toepassing op (eventueel) onder deze verzekering gedekte risico's die niet zijn "in Nederland gelegen risico's" in de zin van artikel 1 lid 1 sub p van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993.

Ten aanzien van deze risico's geldt dat van dekking zijn uitgesloten aanspraken tot schadevergoeding als gevolg van een gebeurtenis die (direct of indirect) verband houdt met:

- terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen als omschreven in artikel 1.1, 1.2. en 1.3 van het Clausuleblad terrorismedekking (NHT).
- handelingen of gedragingen ter voorbereiding van terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen in de hiervoor bedoelde zin.

BESTEKSTEXT CAR-VERZEKERING

1. Door de Gemeente/Opdrachtgever wordt voor het werk een Constructie All Risks (CAR-) verzekering afgesloten.
2. Op deze verzekering zijn meeverzekerd de aannemer, onderaannemer(s), adviseur(s), architect(en) en directie.
3. De verzekering biedt dekking voor de volgende rubrieken:
 - I materiële schade aan het werk
 - II op secundaire basis aansprakelijkheid aan derden, inclusief onderlinge aansprakelijkheid van de verzekerden, verband houdend met de uitvoering van het werk
 - III schade aan bestaande eigendommen van de opdrachtgever
 - IVb schade aan eigendommen van personeelOngeacht de overige bepalingen biedt de verzekering in elk geval geen dekking voor:
 - a. schade aan aannemersmaterieel, zoals gereedschappen, keten, loodsen, kranen en bulldozers;
 - b. bedrijfsschade, zoals schade door stilstand of vertraging van de werkzaamheden.
4. De in de polis gestelde eigen risico bedragen voor de Rubrieken I, II en III gelden per gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen uit één en dezelfde oorzaak. Indien terzake van een gebeurtenis dan wel een reeks van gebeurtenissen uit één en dezelfde oorzaak een uitkering wordt verleend uit hoofde van meer dan één van de genoemde rubrieken, zal op de totale uitkering niet meer dan één maal het (hoogste van toepassing zijnde) eigen risico in mindering worden gebracht.
5. Het eigen risico dat op de CAR-verzekering van toepassing is komt ten laste van de aannemer en/of de schadeveroorzakende meeverzekerde partij evenals alle niet onder de CAR-verzekering gedekte schaden en/of vorderingen, waarvoor de aannemer en/of de schadeveroorzakende meeverzekerde partij aansprakelijk is.
6. De dekking van de verzekering loopt vanaf de datum waarop de aannemer met het werk begint tot de datum waarop de onderhoudstermijn eindigt; in de onderhoudstermijn is de dekking beperkt.
7. Eventuele schade-uitkeringen volgens deze CAR-verzekering zullen uitsluitend aan de opdrachtgever plaatsvinden. De uitkeringen zullen door de opdrachtgever aan de betrokken aannemer, die de schade herstelt of die de schade in eerste instantie voor zijn rekening nam, worden betaald naar gelang de voortgang van het herstel.
8. De polisvoorwaarden liggen op aanvraag ter inzage bij de Gemeente/Opdrachtgever. De aannemers worden geacht met de inhoud van deze polis bekend te zijn. De aannemers zijn gehouden de verplichtingen, uit hoofde van de polis opgelegd, na te leven en hun medewerking te verlenen bij het afwikkelen van schade. De aannemer is aansprakelijk voor de schade die de opdrachtgever lijdt ten gevolge van het niet naleven van deze verplichtingen.
9. De (onder-)aannemer zal bij de uitvoering van het werk alleen gebruik maken van (gehuurd) materieel, waarvan de burgerrechtelijke aansprakelijkheid, waartoe dit materieel aanleiding kan geven, gedekt is door een verzekering volgens de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (WAM), waarbij tevens de aansprakelijkheid van de opdrachtgever, de directie en eventueel de huurder is meeverzekerd alsmede schade aan ondergrondse kabels en leidingen en dergelijke.

10. Onverminderd de wettelijke en contractuele aansprakelijkheid van de (onder-)aannemer dient deze, mede ten behoeve van de Gemeente/Opdrachtgever, gedurende de looptijd van het werk verzekerd te zijn tegen de aansprakelijkheid van de (onder-)aannemer en van de Gemeente/Opdrachtgever voor door derden geleden schade door, voortvloeiende uit en/of verband houdende met de uitvoering van het in dit bestek omschreven werk en wel tot een bedrag van ten minste EUR 1.250.000,00 per gebeurtenis. Het eigen risico mag ten hoogste EUR 2.500,00 per gebeurtenis bedragen.
11. De (onder-)aannemer dient bewijsstukken, waaruit het sluiten van de in sub 10. genoemde verzekering blijkt, voor de aanvang van het werk ter goedkeuring aan de directie te overleggen.
12. Ingeval van een schade aan het werk of ontvangen aansprakelijkheidstelling van derden, dient de aannemer dit onmiddellijk te melden bij de bouwdirectie en bij de afdeling verzekeringen van de Gemeente/Opdrachtgever.

Belangrijke voorwaarden en opmerkingen

1. Deze offerte is gebaseerd op de informatie die door u aan ons verstrekt is. Willis en verzekeraars vertrouwen erop dat deze informatie nog steeds juist is. Indien u niet alle relevante informatie heeft verstrekt of indien u ontdekt dat de informatie die u heeft verstrekt niet compleet of onjuist is, verzoeken wij u ons direct te informeren, zodat wij contact kunnen opnemen met verzekeraars om zonodig opnieuw te onderhandelen over de voorwaarden. Wij maken van deze gelegenheid gebruik om u erop te wijzen dat u verplicht bent om alle informatie die relevant is voor uw verzekering aan ons en verzekeraar(s) te verstrekken. U dient daarom informatie aan ons te verstrekken die de beslissing van verzekeraar(s) over de acceptatie of het stellen van voorwaarden en/of de premie kan beïnvloeden. Het ingebreke blijven bij het verstrekken van informatie kan ertoe leiden dat verzekeraar(s) de polis ongeldig verkl(a)ar(t)en. Dit is een voortdurende verantwoordelijkheid gedurende de gehele looptijd van de verzekering.
2. Deze offerte is een weergave van de voorwaarden en de dekking die in de markt verkrijgbaar is. Het dient niet te worden beschouwd als een dekkingsbevestiging van verzekeraars.
3. In onze dekkingsbevestiging zullen wij u informeren over de betalingstermijnen. Echter, Willis is niet verantwoordelijk voor de gevolgen indien de premie niet binnen de betalingstermijn door u wordt betaald of indien uw betaling achterwege blijft.
4. Soms willen verzekeraars (een deel van) de risico's die zij accepteren herverzekeren. Willis kan gevraagd worden namens een verzekeraar te bemiddelen om een herverzekering in relatie tot uw verzekeringsrisico te plaatsen. Wij zullen hiervoor een beloning ontvangen. Het plaatsen van deze herverzekering wordt als een afzonderlijke opdracht behandeld conform voorwaarden, inclusief beloningsafspraken, die daarop van toepassing zijn.

Dit document beschrijft onze relatie met u en de algemene voorwaarden op basis waarvan wij u onze diensten verlenen. Voor specifiek met u afgesproken diensten gelden de bepalingen van een separaat te documenteren service overeenkomst.

Wij vragen uw bijzondere aandacht voor de volgende onderwerpen:

- Uw verantwoordelijkheden
- Onze beloning
- Verstrengeling van belangen
- Klachten

Dit document is van kracht vanaf 1 juli 2005 of latere datum van afgifte en treedt in de plaats van eventuele eerder afgegeven Voorwaarden van Dienstverlening.

Wij verzoeken u contact met ons op te nemen indien de inhoud tot onduidelijkheden leidt of indien u het niet eens bent met de inhoud.

INTRODUCTIE

Willis B.V. is een registermakelaar in assurantien (RMiA) en lid van de Nederlandse vereniging van assurantieadviseurs en financiële dienstverleners NVA.

Wij staan onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Ons kantoor is ingeschreven in het AFM register voor Financieel Dienstverleners conform de wettelijke verplichting onder nummer 12011412. Het AFM register is te raadplegen op de website van de AFM (www.afm.nl).

Wij volgen de door ons gestelde kwaliteits en compliance regels en uitgangspunten betreffende onze algemene verzekeringsactiviteiten. Willis B.V. is een toonaangevende onafhankelijke assurantiemakelaar en risico management adviseur. Wij zijn actief op het terrein van alle vormen van schade- en levensverzekeringen. Willis B.V. kan worden aangemerkt als ongebonden en onpartijdige bemiddelaar, dat wil zeggen dat wij in onze advisering de producten van alle verzekeraars betrekken. Wij baseren het advies voor de klant op een analyse van een toereikend aantal in de markt verkrijgbare, vergelijkbare financiële diensten.

Willis B.V. geeft geen advies inzake strikt fiscale zaken, accounting en juridische kwesties en wij adviseren u voor deze zaken gespecialiseerd advies in te winnen.

Wij zullen te allen tijde handelen in het belang van onze klanten. Ter ondersteuning van dit beleid hebben wij de Client Bill of Rights geïntroduceerd.

ONZE DIENSTEN

Onderhandelen over en sluiten van de verzekering

Samen met u zullen wij de verzekeringsbehoefte bepalen, inclusief de gewenste dekking, limieten en kosten. Op basis van uw mondelinge of schriftelijke instructie zullen wij ons inspannen om voor u de gewenste verzekeringsdekking te realiseren.

Tijdens het proces van sluiting van uw verzekeringen zullen wij u op de hoogte houden van de voortgang en eventuele problemen bij het verkrijgen van de gewenste dekking.

Wij zullen ons inspannen om, mede afhankelijk van beschikbare verzekeraars, de gewenste verzekeringsdekking te realiseren voor de gewenste ingangsdatum, verlengingsdatum of ander gewenst dekkingsmoment.

Wij zullen u nader informeren over de door ons aangeboden en geadviseerde dekking om u in de gelegenheid te stellen te beslissen om de beschikbare dekking af te sluiten. Als uw assurantiemakelaar zullen wij uw mogelijke vragen beantwoorden inzake de voorgestelde verzekeringsdekking, beperkingen, uitsluitingen en voorwaarden. U bent verantwoordelijk om de beschikbare informatie inzake de geadviseerde verzekeringsdekking te beoordelen.

Mocht de aangeboden verzekeringsdekking niet overeenkomstig uw instructies zijn, verzoeken wij u ons per omgaand te informeren. Indien gewenst zullen wij u voorzien van afschriften van de oorspronkelijke aanbiedingen van de verzekeraars die wij u uiteindelijk adviseren.

In onze hoedanigheid van assurantiemakelaar handelen wij namens u en hebben wij toegang tot vrijwel alle verzekeringsmarkten waaruit wij een of meerdere verzekeraars voor u selecteren.

Wij hebben volmachten van diverse verzekeraars. Dit houdt in dat wij van deze verzekeraars de bevoegdheid hebben gekregen om in een aantal gevallen namens hen te handelen. Hierdoor zijn wij onder meer bevoegd om zelfstandig nieuwe verzekeringen te accepteren en schades af te wikkelen. Indien deze faciliteit onderdeel uitmaakt van de door u gewenste verzekeringsdekking dan zullen wij dit kenbaar maken bij het uitbrengen van ons advies. Dit zal blijken uit de uiteindelijk op te maken polisbescheiden.

Wij zullen zo snel mogelijk de polisbescheiden toezenden.

Verzekeraars

Wij beoordelen de financiële gesteldheid van de door ons geadviseerde verzekeraars op basis van openbare informatie alsmede op basis van oordelen van rating agencies. Willis B.V. zal in geen enkele situatie optreden als verzekeraar noch zullen wij op geen enkele wijze de solvabiliteit van een verzekeraar garanderen. De beslissing om de gewenste verzekeringsdekking af te sluiten bij de geadviseerde verzekeraars ligt uitsluitend bij u. Mocht u vragen of twijfels hebben over de geadviseerde verzekeraars, verzoeken wij u ons daarvan per omgaande op de hoogte te stellen.

Indien gewenst kunnen wij u voorzien van nadere feitelijke informatie over de door ons geadviseerde verzekeraars, opgemaakt door Willis Market Security Department.

Schadebehandeling (optioneel)

Tenzij anders overeengekomen met u zullen wij zolang u ons als assurantiemakelaar heeft aangesteld uw schades behandelen. Deze dienstverlening kan zich voortzetten na beëindiging van onze aanstelling mits specifiek overeengekomen en separate (belonings)afspraken zijn gemaakt.

Onze schadebehandeling betreft het in behandeling nemen van uw schademelding, informeren van verzekeraars, vertegenwoordiging van onze klant bij de afwikkeling en het verzorgen van de schadeuitkering, met inachtnaam van marktgebruik en polisvoorwaarden. Wanneer schades direct tussen klant en verzekeraars worden afgewikkeld zullen wij u, indien gewenst, bijstaan met advies. Indien wij de schadeuitkering ontvangen, zullen wij deze zo spoedig mogelijk aan u overmaken. Wij zullen geen uitkering verzorgen alvorens wij deze gelden van verzekeraars hebben ontvangen. In sommige gevallen kunnen wij van de verzekeraar een schaderegelingsbevoegdheid hebben ontvangen. In die gevallen zullen wij conform deze bevoegdheid en overeenkomstig uw polisbepalingen handelen. In het geval van een mogelijke tegenstelling in belangen zullen wij handelen conform onze interne procedure inzake belangenverstrengeling.

ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE

Communicatie kan verlopen via e-mail, soms aangevuld met bijgesloten elektronische data. Door in te stemmen met deze wijze van communicatie accepteren u en wij de hiermee verbonden risico's (inclusief de veiligheidsrisico's zoals interceptie, ongeautoriseerde toegang, inbreuk, virussen en dergelijke).

Ongeacht het feit dat wij beschikken over procedures inzake virus controle bent u verantwoordelijk voor de controle op virussen van alle elektronische communicatie verstuurd aan u. U bent tevens verantwoordelijk voor het controleren van de volledigheid van ontvangen e-mails. In het geval van een dispuut zal de juridische status van het

elektronische document niet in twijfel getrokken worden. Het Willis systeem zal worden beschouwd als het van toepassing zijnde definitieve bestand van de elektronische data.

Wij maken u erop attent dat de Willis systeembeveiliging bepaalde soorten bestanden kan blokkeren, namelijk: .rar, .text, .vbs, .mpeg, .mp3, .cmd, .wav, .exe, .bat, .scr, .mpq, avi, .com, .pif, .wma, .mpa, .mpg, .jpeg. E-mails die dergelijke bestanden bevatten zullen ons mogelijk niet bereiken en er zal in dergelijke gevallen niet altijd een dienovereenkomstig bericht aan de afzender worden gestuurd.

ONZE BELONING

Tenzij anderszins bepaald, zal onze beloning voor de te verlenen diensten bestaan uit commissie, als een percentage van de door u betaalde premie en te voldoen door de betrokken verzekeraars.

In sommige gevallen is het gewenst dat wij bij het plaatsen van de verzekeringen gebruik maken van andere partijen zoals gespecialiseerde makelaars of andere gespecialiseerde dienstverleners. Deze partijen kunnen inkomsten verkrijgen voor hun rol bij het onderbrengen van uw verzekeringsdekking. Indien een dergelijke partij deel uitmaakt van de Willis Group, zullen wij vooraf openheid betrachten inzake de hoogte van deze inkomsten.

Mogelijk maakt u gebruik van premiefinanciering of een ander service product in relatie tot de door ons te verzorgen verzekeringsdekking. Indien wij hieruit op enige wijze inkomsten ontvangen dan zullen wij u dat vooraf kenbaar maken. Het is mogelijk dat wij in het dagelijkse handelsverkeer interest ontvangen op de door ons ontvangen financiële middelen, vanaf het moment van ontvangst tot het moment van afrekening.

Wij en andere onderdelen van de Willis Group hebben afspraken met verzekeraars aan wie wij aanvullende diensten verlenen zoals uit hoofde van een volmacht, schadebehandeling of andere dienstverlening, waarvoor een vergoeding wordt verstrekt.

In sommige gevallen wordt Willis door verzekeraars verzocht de bemiddeling in herverzekeringen op zich te nemen. Deze bemiddeling vindt geheel gesepareerd van de dienstverlening aan u plaats. De herverzekeringsactiviteiten worden beloond door verzekeraars en zullen nimmer een kostenverhoging voor u tot gevolg hebben. Op schriftelijk verzoek zal Willis inzicht verstrekken in de beloningsstructuur voor deze werkzaamheden.

UW VERANTWOORDELIJKHEDEN

Aanvraagformulieren

Voor bepaalde verzekeringen is invulling van een aanvraag- of offerteformulier noodzakelijk. Wij kunnen u advies geven bij het completeren van deze formulieren maar wij kunnen deze formulieren niet voor u invullen.

Openheid van informatie

Ons doel is het verkrijgen van het best verkrijgbare product overeenkomstig uw behoefte. In het kader van onze samenwerking verzoeken wij u de benodigde informatie tijdig, compleet en accuraat te verstrekken.

Op u rust de verplichting om volledige openheid te betrachten bij het verstrekken van de relevante informatie, aangezien verzekeraars geen verplichting hebben om nader onderzoek te doen.

Het niet of niet volledig nakomen van deze verplichting kan leiden tot het afwijzen van een schadeclaim of tot beëindiging van de verzekeringsdekking. De verplichting tot openheid is zowel van toepassing bij het afsluiten van een nieuwe verzekering als bij het verlengen van een bestaande verzekering. Willis kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor de gevolgen van onvolledige, onjuiste of te laat verstrekte informatie.

Indien u vragen heeft over de voor de verzekering benodigde informatie of indien u twijfelt of wij over alle informatie beschikken, dan verzoeken wij u onmiddellijk contact met ons op te nemen.

Keuze van verzekeraars

Mocht u vragen hebben over verzekeraars dan verzoeken wij u contact met ons op te nemen.

Dekkingsbescheiden en de polis

Teneinde vast te stellen dat is gehandeld conform uw instructies is het uw plicht de bescheiden die wij u zenden ter bevestiging van de afgesloten verzekeringsdekking te beoordelen en te controleren.

Mocht u vragen hebben over de afgesloten verzekeringsdekking of vaststellen dat niet conform uw instructies is gehandeld, verzoeken wij u ons per omgaand te informeren.

Uiteraard controleren wij de polisdocumenten voor verzending. Desondanks blijft u verantwoordelijk voor de beoordeling of de polisdocumenten de juiste weergave van de gewenste verzekeringsdekking geven, waarbij u bijzondere aandacht dient te besteden aan bijzondere en ontbindende voorwaarden, welke gevolgen kunnen hebben voor schadeuitkering of dekking. Wij verzoeken u ons onmiddellijk op de hoogte stellen indien onjuistheden signaleert.

Schades

U bent verantwoordelijk voor het melden van schades en omstandigheden die kunnen leiden tot een schadeuitkering. Bij de melding dient u alle feiten en omstandigheden te melden om de mogelijke schadeuitkering te onderbouwen. Wij adviseren u dan ook zo spoedig mogelijk kennis te nemen van de schadeprocedure. Niet tijdige of onvolledige schademelding kan gevolgen hebben voor de erkenning en de behandeling van de schademelding door verzekeraars.

Wij adviseren u kopieën van alle polisdocumenten en schadeprocedures te bewaren op een veilige plaats, aangezien sommige schades zich ook na afloop van de verzekeringstermijn kunnen openbaren en later gemeld kunnen worden.

Wijzigingen

Wij adviseren u ons zo spoedig mogelijk te informeren over iedere wijziging die van invloed kan zijn op uw verzekeringsdekking of onze dienstverlening.

Informatie

Alle activiteiten, als beschreven in dit document, worden door ons exclusief voor u uitgevoerd. Alle data, aanbevelingen, offertes, rapporten en andere informatie die door ons in het kader van onze dienstverlening zijn verzorgd, zijn uitsluitend voor uw gebruik. U gaat ermee akkoord dat derden geen toegang zullen hebben tot deze informatie zonder onze schriftelijke goedkeuring.

Premiebetaling

Wij verzoeken u kennis te nemen van de voorwaarden van premiebetaling. U dient ervoor zorg te dragen dat de premies, verschuldigd voor de verzekeringsdekking, tijdig en volledig worden voldaan, overeenkomstig de door ons opgemaakte nota's of het bepaalde in de polisdocumenten.

Indien u de verschuldigde premies niet tijdig of volledig betaalt kan de verzekeraar de dekking wegens wanbetaling opschorten of beëindigen danwel kan het tot gevolg hebben dat uitbetaling van de schadeuitkering kan worden geweigerd.

Voorwaarden van Dienstverlening

Willis

VERTROUWELIJKHEID

Wij zullen al uw informatie vertrouwelijk behandelen, ook als onze relatie inmiddels beëindigd mocht zijn.

Wij zullen derden geen inzage geven in uw informatie met uitzondering van de volgende situaties:

1. indien wij dat verplicht zijn krachtens wettelijke bepalingen of eisen van toezichthouders;
2. indien dit voortvloeit uit de aard van de dienstverlening die wij voor u verzorgen (zoals ook het beschikbaar stellen van gegevens aan verzekeraars);
3. of op uw eigen verzoek of met uw instemming.

Uit hoofde van onze samenwerking verleent u toestemming dat wij de door u beschikbaar gestelde informatie vastleggen in onze administratie en systemen. Het is mogelijk dat wij algemene informatie voor statistische doeleinden aan derden verstrekken. Specifieke informatie wordt uitsluitend door ons verstrekt na uw expliciete goedkeuring.

VERSTRENGELING VAN BELANGEN

Er kunnen omstandigheden ontstaan waarin wij vaststellen dat er een tegenstelling bij de behartiging van belangen zou kunnen bestaan. Bijvoorbeeld, ons kan worden verzocht om namens verzekeraars een schade expert aan te stellen of de belangen van meerdere van onze klanten raken elkaar tegelijkertijd.

Voor dit soort omstandigheden hebben wij een conflict management procedure opgesteld. Wij streven er uiteraard naar conflicterende situaties te vermijden, doch waar dat dit onvermijdbaar is zullen wij onze positie duidelijk maken.

Het kan zijn dat er onverwachte conflicterende omstandigheden ontstaan. Willis B.V. zal te allen tijde uw belangen behartigen en mocht er een verstrengeling van belangen ontstaan, zullen wij onze specifieke activiteit die conflicteren met uw belangen staken tenzij u expliciet akkoord gaat met de voortzetting van onze activiteiten.

WILLIS BV, AMSTERDAM

IJ - Toren
Piet Heinkade 55
Postbus 1315
1000 BH AMSTERDAM

KLACHTEN

Mocht u redenen hebben om niet tevreden te zijn over de uitvoering van onze dienstverlening, adviseren wij u om dit in de eerste plaats te bespreken met uw vaste contactpersoon bij ons bedrijf.

U kunt ook contact opnemen met onze Compliance Officer, de heer R.G. Wagenvoord, Postbus 1315, 1000 BH Amsterdam, e-mail wagenvoordr@willis.com.

Als wij de klacht niet binnen 5 werkdagen kunnen behandelen, ontvangt u van ons een bevestiging van ontvangst van uw klacht alsmede een opgave door wie en binnen welke termijn de klacht wordt behandeld.

Mochten wij gezamenlijk niet tot een bevredigende oplossing kunnen komen, kunt u met uw klacht terecht bij het Klachteninstituut voor Financiële Dienstverlening (Kifid), Postbus 93257, 2509 AG Den Haag, e-mail: consumenten@kifid.nl (www.kifid.nl).

U kunt zich uiteraard tevens tot de burgerlijke rechter wenden.

BEÏNDIGING

U hebt het recht om op elk moment de relatie met ons te beëindigen, tenzij anders geregeld in een specifieke overeenkomst. Ook wij kunnen het initiatief nemen de relatie te beëindigen, tenzij specifiek anders geregeld. Dit laat onverlet dat bestaande verzekeringscontracten in stand kunnen blijven.

WIJZIGINGEN

We behouden ons het recht voor de tekst van dit document aan te passen en u een nieuwe versie toe te zenden. De wijzigingen zullen van kracht worden 10 werkdagen na publicatie van een nieuw document.

WERKINGSSFEER

Dit document beschrijft de algemene dienstverlening op basis waarvan wij als makelaar onze diensten aanbieden. Afwijkende afspraken worden separaat en specifiek vastgelegd.

JURISDICTIE

Op alle betrekkingen tussen u en Willis BV is Nederlands recht van toepassing, tenzij anders overeengekomen.

WILLIS BV, BEVERWIJK

Parallelweg 29A
1948 NK Beverwijk
Postbus 1068
1940 EB BEVERWIJK

Client Bill of Rights

Onze Client Bill of Rights is onze commitment aan het handhaven van de hoogste standaard van integriteit en beschrijft hoe Willis waarde creëert voor haar klanten. Binnen Willis worden de cultuur en onze dagelijkse activiteiten gestuurd door de volgende principes:

1. Willis vertegenwoordigt de klant en behartigt de belangen van haar klanten door het Client Advocacy model. Willis' dienstverlening wordt gebaseerd op het begrip van de problemen van de klant en het gebruik van de kennis die Willis wereldwijd heeft opgebouwd. Elk Willis advies en specifieke aanbevelingen worden uitgebracht vanuit het belang van de klant. Dit is het middelpunt van de Willis dienstverlening.
2. Bij het aangaan van ieder nieuw contract en bij verlenging daarvan zal Willis de dienstverlening, die zij u biedt, beschrijven evenals de waarde die het vertegenwoordigt en hoe zij hiervoor beloond wordt. Dit zal geschieden door gebruik van eenvoudig en begrijpelijk taalgebruik in onze leveringsvoorwaarden en het Willis Client Service model.
3. Willis luistert voordat zij actie onderneemt. De samenwerking met onze klanten kenmerkt zich als helder, compleet en oprecht.
4. Willis waardeert input van haar klanten. Klanten worden uitgenodigd feedback te geven op de kwaliteit van de dienstverlening.
5. Willis verlangt dat de training die haar medewerkers ondergaan een sterke focus heeft op de zorgplicht en volledige openheid naar de klant.
6. Het is Willis medewerkers uitdrukkelijk verboden om giften, entertainment of reizen van verzekeraars te accepteren, indien dit de schijn van conflict of interest met het klantenbelang kan wekken.
7. Willis zal geen "contingency" beloningen van verzekeraars accepteren. Contingency beloningen zijn vergoedingen die een relatie hebben met omzet, winst of groei van de portefeuille of waar geen werkzaamheden tegenover staan.
8. Willis voert haar werkzaamheden uit conform haar "best practices", die zijn vervat in het Willis Excellence Model.
9. Willis klanten zullen de voordelen van een wereldwijde organisatie genieten. Onze wereldwijde kennis en kracht wordt lokaal ingezet om klanten behulpzaam te zijn bij het bereiken van hun doelstellingen, ongeacht de geografische ligging.
10. Deze principes worden ondersteund door een uitgebreid intern controlesysteem, inclusief regelmatige compliance audits, en beoordeling door de Audit Committee of the Willis Board of Directors.

Willis Market Security Special Carrier Fact Sheet

Nateus NV

Belgium

Date created: Dec 01, 2008

Date modified:

Ref: B0195

The purpose of this special fact sheet is to advise Willis' clients of the following: i) lack of ratings of Nateus NV; ii) Fitch ratings downgrade of its parent entity, Ethias Droit Commun and iii) the overall weakened financial profile of The Ethias Group.

Contact details

Louizalaan 2222
Brussels B1000
Belgium

Tel: 003 2645 7211
Fax: 003 2645 7333
Web:
AIIIN: AA-1240140
LORS: A10162

Insurer financial strength - Ratings & Outlook

AM Best:
S&P: NR
Moody's:
Fitch:

Sep 02, 2002

- **Ownership:** Nateus NV ("Nateus") is 100%-owned by The Ethias group via Ethias Droit Commun.
- Ethias Droit Commun (Fitch IFS rating: 'BBB', see below) guarantees payment of any claims, losses and return premium legally payable by Nateus pursuant to policies of insurance issued or renewed to their assureds between January 1, 2008 and December 31, 2008 (source: Ethias - November 19, 2007).
- The Ethias group ("Ethias"), one of the leading composite insurers in Belgium, operates through three mutual insurance companies: Ethias Vie, Ethias Droit Commun and Bel Re. Ethias also owns: Ethias Bank, a bank for private individuals.
- On October 20, 2008, the Flemish and Walloon regions and the Belgian Federal government agreed to inject EUR 500 million of capital each into Ethias, a measure required to "prevent Ethias being put under trusteeship". As part of the deal, the three governments involved will each possess a 25% minority in the group which will gain them the right to veto certain decisions. The group will also undergo some restructuring, reflective of conditions set by the government (source: www.reuters.com).
- **Subsidiaries:** Nateus Nederland (100%, a Dutch agent) and Audi (100%), a legal protection specialist.
- **Business profile:** The company is a composite, with combined GWP of EUR 329.8 million split almost equally between non-life and life business. For 2007, non-life GWP was split: Motor Liability 34% (2006: 34%), Motor Damage 15% (15%), Property - private 22% (22%), Transport 22% (22%), Liability 4% (4%) and Accident & Health 3% (3%). A small amount of reinsurance is also written.
- This report is based on the non-life business only. In the balance sheet, the life insurance funds & liabilities of EUR 1.2 billion (EUR 0.49 billion) are shown separately; however, assets supporting the life funds could not be separated.
- **Ratings:** Nateus is not rated by any international rating agency.
- On October 22, 2008, Fitch downgraded its IFS rating of Ethias Droit Commun (including Ethias Vie and Bel Re) to 'BBB' from 'A-'. The downgrade reflects "the current pressure on the business position of Ethias and Fitch's concerns over the challenge the group will have to attract and retain business". It also reflects "the sharp decline in Ethias' capital adequacy due to unsettled financial markets", which included Ethias' investment concentration risk through its holding in Dexia shares. Fitch views the external support from the regions and federal government positively but notes the group's capital adequacy remains low-in-the-range for its 'BBB' rating category. The outlook remain on Rating Watch Negative, reflecting Fitch's view of a potential further decline in the group's capital strength.
- **Other information:** The decline in shareholders' funds was mainly due to the EUR 141 million fall in market value adjustments.

Financial highlights

	Dec 2007 USD Millions	Dec 2007 EUR Millions	Dec 2006 EUR Millions	Dec 2005 EUR Millions
Adjusted shareholders' funds (SHF)	114.99	78.21	188.50	174.86
Net technical provisions (NTP)	454.73	309.27	293.19	270.99
Gross written premium (GWP)	240.89	163.83	164.77	165.80
Underwriting result	12.21	8.30	(1.52)	(0.94)
Pre-tax result	23.89	16.25	20.86	7.12
Ratios		%	%	%
Solvency ratio (SHF/NWP)		56	136	127
Net reserving ratio (NTP/NWP)		220	211	198
Liquidity ratio (liquid investments/total assets)		88	74	73
Liquid investments/NTP		522	272	266
Premium retention (NWP/GWP)		86	84	83
Net pure loss ratio		60	66	64
Combined ratio		97	102	102

Basis of information: Regulatory Returns

Audited by: Audit details not available

Exchange rate: Euro .6801 = USD 1

Important Disclosure: The information compiled in this report by Willis is compiled from third party sources we consider to be reliable. However we do not guarantee and are not responsible for its accuracy or completeness and no warranty or representation of accuracy or completeness is given. We do not offer advice in relation to tax, accounting, regulatory, legal or investment matters and you must take separate advice as you consider necessary regarding such matters. This document is not prepared for and should not be construed as providing investment advice or services. It speaks only as to the date on which it was created and we shall have no obligation to update or amend.

Full copy of the Willis Market Security carrier fact sheet on this company is available from your Willis contact.

Willis

Willis Market Security Special Report – Market Update

Fortis

Date created: 30 September 2008

Date modified: 07 October 2008

Ref: C6629

The purpose of this Market Update is to summarise the current ownership position and key factors currently affecting the insurance operating subsidiaries of the Fortis group.

Contact details

Fortis SA/NV Tel: +32 (0)2 565 11 11
Rue Royale 20 Fax: +32 (0)2 565 42 22
1000 Brussels, Web: www.fortis.com
Belgium

Fortis NV Tel: +31 (0)30 226 26 26
Archimedeslaan 6 Fax:
3584 BA Utrecht, Web: www.fortis.com
The Netherlands

LATEST SIGNIFICANT DEVELOPMENTS

Belgian operations:

Fortis Press Release October 6, 2008:

The Belgian government has acquired the remaining 50% + one share of Fortis Bank SA/NV for EUR 4.7 billion in cash. Through a subsequent arrangement, 75% of Fortis Bank SA/NV will be transferred to BNP Paribas and the Belgian government will retain the remaining 25%.

It was also agreed that BNP Paribas will acquire 100% of Fortis Insurance Belgium for a consideration of EUR 5.73 billion in cash, subject to final closing adjustment.

After the transactions announced on October 3 and October 6, the Fortis group assets will consist of 100% participation in Fortis Insurance International NV, a 66% participation in a Structured Credit Portfolio with a fair value of EUR 10.4 billion and cash.

Ratings & outlook	Standard & Poor's		Moody's		Fitch	
Fortis Insurance Belgium	A	Positive Oct 6, 2008	A2	Negative Sep 29 2008	A+	Positive Oct 6, 2008

Dutch operations:

Fortis Press Release October 3, 2008:

The Dutch government has acquired Fortis Bank Nederland (Holding) NV including the acquired activities of ABN AMRO, Fortis Verzekeringen Nederland NV and Fortis Corporate Insurance NV for a total consideration of EUR 16.8 billion.

Ratings & outlook	Standard & Poor's		Moody's		Fitch	
Fortis ASR Levensverzekering NV	A	Developing Oct 6, 2008	A2	Negative Sep 29 2008	A+	Evolving Oct 6, 2008
Fortis ASR Schadeverzekering NV	A	Developing Oct 6, 2008	A2	Negative Sep 29 2008	A+	Evolving Oct 6, 2008
Fortis Corporate Insurance NV	A-	Developing Oct 6, 2008	-	-	A-	Evolving Oct 6, 2008
Amersfoortse Algemene Verzekering Maatschappij NV	-	-	-	-	-	-
Europeesche Verzekeringen Maatschappij NV	-	-	-	-	-	-

Fortis Press Release September 29, 2008:

The governments of Belgium, Luxembourg and the Netherlands will invest EUR 11.2 billion in Fortis. The terms of the respective investments are:

- The Government of Belgium has agreed to invest EUR 4.7 billion in Fortis Bank NV/SA (Belgium) in exchange for a 49% share in the common equity of this entity
- The Government of the Netherlands will invest EUR 4.0 billion in Fortis Bank Nederland (Holding) N.V. in exchange for a 49% ownership in this entity. Fortis Bank Nederland (Holding) N.V. is a subsidiary of Fortis Bank NV/SA.
- The Government of Luxembourg invests EUR 2.5 billion in Fortis Banque Luxembourg SA in the form of a mandatory convertible loan. Next to other rights, Luxembourg will be entitled, upon conversion, to 49% of Fortis Banque Luxembourg. Fortis Banque Luxembourg SA is also a subsidiary of Fortis Bank NV/SA.

As part of the agreement Fortis will sell RFS Holding which represents the activities of ABN AMRO which the Fortis group acquired earlier in the year. Fortis notes that a sale price below EUR 24 billion will result in a balance sheet impairment, but this will not impact total regulatory capital unless it is sold for less than EUR 12 billion. Details of potential buyers have not been disclosed.

In addition Maurice Lippens, chairman of the board of directors, will step down and be replaced by an individual from outside of the company. The governments of each country will have board representation

These measures will provide Fortis with core equity of around EUR 30 billion, EUR 9.5 billion above target.

CEO elect Filip Dierckx comments that 'these actions ensure the financial strength and stability of company going forward' and demonstrate the governments' confidence in Fortis.

Important Disclosure: The information compiled in this report by Willis is compiled from third party sources we consider to be reliable. However we do not guarantee and are not responsible for its accuracy or completeness and no warranty or representation of accuracy or completeness is given. We do not offer advice in relation to tax, accounting, regulatory, legal or investment matters and you must take separate advice as you consider necessary regarding such matters. This document is not prepared for and should not be construed as providing investment advice or services. It speaks only as to the date on which it was created and we shall have no obligation to update or amend.

Willis

Fortis Press Release: September 26, 2008:

Fortis announced that Filip Dierckx has been nominated as CEO of Fortis. Mr Dierckx will be formally appointed to the role after approval by a general shareholder meeting to be announced in due course.

It was also announced that as at Jun 30, 2008, Fortis's core capital stood at EUR 4 billion above target, however, in the next 12 to 18 months further capital will be required to maintain the group's solvency targets as it absorbs operations from ABN AMRO. Due to difficult market circumstances for issuing non-dilutive financial instruments the group will implement a wider range of activities of assets to be divested or sold including both banking and insurance. The group aims to raise between EUR 5 and 10 billion.

Rating agency comments:

S&P (October 6, 2008) placed on CreditWatch certain of its insurer financial strength ratings on the insurance entities of Fortis group.

The A rating of Fortis Insurance Belgium was placed on CreditWatch with positive implications to reflect its takeover by a bancassurance group that is likely to ensure the continuity of the company's strategy and to provide sound support. BNP Paribas Assurance has a business model that is similar to and is likely to support Fortis Insurance Belgium. The takeover represents sound diversification for BNP Paribas Assurance in a market where it was not significantly present.

The A rating of Fortis ASR Levensverzekering NV and Fortis ASR Schadeverzekering NV was placed on CreditWatch with developing implications, and the A- rating of Fortis Corporate Insurance NV was placed on CreditWatch with developing implications. This reflects uncertainties about the conditions of their disposal, the medium-term prospects regarding their ultimate ownership, and the potential impact on their competitive position. S&P expects the Dutch government to sell these companies in the medium term and to support them in the interim. It is likely that the ratings on these entities will move independently of each other as their strategic orientations become clearer under their new and ultimate ownership.

S&P (September 29, 2008) downgraded the insurer financial strength ratings of the core insurance subsidiaries of the Fortis group (Fortis ASR Levensverzekering N.V., Fortis Insurance Belgium and Fortis ASR Schadeverzekering N.V.) to A from A+. The ratings of Companhia Portuguesa de Seguros de Saude, S.A., Ocidental Companhia Portuguesa de Seguros, S.A., Ocidental Companhia Portuguesa de Seguros de Vida, S.A. and Fortis Corporate Insurance N.V. were downgraded from A to A-. The outlook on all ratings was revised from stable to developing. The rating action reflects that Fortis group's leading business position in the Benelux has been durably weakened by recent events and that financial market turbulence is putting the group's earnings and financial flexibility under strain. Although the government investments will give the group "ample room" above minimum regulatory capital ratios and enable it to face possible further deterioration arising from the divestment of ABN AMRO activities, Fortis will be damaged from the recent loss of investor confidence and financial flexibility will be diminished, as illustrated by the plummeting share price and difficulties to sell assets and issue hybrid capital.

S&P (September 18, 2008) affirmed the A+ rating of the core insurance subsidiaries of the Fortis group. The ratings also incorporate the stand-alone features of the group's insurance division including "very strong operating performance, a strong competitive position, and strong capitalization. Offsetting these positive factors is the geographic concentration of earnings in the Benelux region, and a high level of expense ratios".

S&P (July 17, 2008) downgraded the ratings of core operating subsidiaries of the Fortis group, the insurer financial strength ratings were downgraded to A+ from AA-. The ratings were removed from creditwatch negative and a stable outlook assigned. The rating action reflects S&P's expectation that the group will not maintain over 2008-2009 a financial profile that is consistent with an "AA" range rating "with only modest capital ratios and pressure on financial flexibility and earnings generation". S&P believes that over time, the acquisition of ABN AMRO will enhance the business position of Fortis. However, S&P notes that "the current market turmoil has exacerbated the initially negative impact of the cash-paid transaction on the group's financials, including deteriorating its underlying capital position. Furthermore, in recent quarters, write-downs on subprime-related exposures have hit earnings, at a time when the group was relying on earnings retention to rebuild its equity base".

Fitch (October 6, 2008) placed Fortis Insurance Belgium's A+ rating on Rating Watch Positive to reflect potential benefits for the insurer of the planned acquisition by BNP Paribas.

Fitch has also revised Fortis ASR Levensverzekering's and Fortis ASR Schadeverzekering's A+ rating to Rating Watch

Important Disclosure: The information compiled in this report by Willis is compiled from third party sources we consider to be reliable. However we do not guarantee and are not responsible for its accuracy or completeness and no warranty or representation of accuracy or completeness is given. We do not offer advice in relation to tax, accounting, regulatory, legal or investment matters and you must take separate advice as you consider necessary regarding such matters. This document is not prepared for and should not be construed as providing investment advice or services. It speaks only as to the date on which it was created and we shall have no obligation to update or amend.

Willis

Evolving (previously Rating Watch Negative), following the announcement of their full acquisition by the Dutch government. This reflects uncertainties surrounding the future scope and ownership of these institutions as well as their standalone financial strength.

Fitch (September 29, 2008) Fitch downgraded the ratings of Fortis's main operating banks, insurance companies and holding companies. The downgrades of the insurance companies reflect Fitch's concern that the insurance business franchise will be tainted. The ratings have been placed of Rating Watch Negative due to the uncertainties surrounding the prospective scope of Fortis Insurance activities. This status is expected to be resolved as soon as management clarifies its intention in this respect. The ratings of Fortis ASR Levensverzekering N.V., Fortis Insurance Belgium and Fortis ASR Schadeverzekering N.V were downgraded from AA to A+; Fortis Corporate Insurance NV was downgraded from A+ to A-; Companhia Portuguesa de Seguros de Saude, S.A., Ocidental Companhia Portuguesa de Seguros, S.A. and Ocidental Companhia Portuguesa de Seguros de Vida, S.A were downgraded from A+ to A; and Fortis Insurance Company (Asia) Limited from A to A-.

Fitch (July 15, 2008): The AA financial strength ratings of core insurance subsidiaries of the group reflect "their core strategic position in the Benelux countries and the quality and conservatism of their management teams... The ratings are also based on the strong capital adequacy currently displayed by Fortis's insurance activities and their good profitability, although this is somewhat tempered by the limited, although improving, geographic diversity". Fitch notes that it considers the financial strength of the banking and insurance operations of the group to be linked due to the single regulatory environment and the fact that capital is managed in an integrated manner.

Fortis Corporate Insurance NV, Ocidental-Cia Portuguesa de Seguros de Vida SA, Ocidental-Cia Portuguesa de Seguros SA and Companhia Portuguesa de Seguros de Saude are rated A+ and Fortis Insurance Company (Asia) Ltd is rated A.

Moody's (September 30, 2008) downgraded the insurance financial strength ratings of Fortis Insurance Belgium, Fortis ASR Schadeverzekering N.V. and Fortis ASR Levensverzekering N.V. from A1 to A2 and revised the outlook from stable to negative. The rating action reflects the negative impact the current events may have on market position and profitability as well as the groups capitalisation levels which may result in calls on the earnings and capital of the insurance operations. The A3 rating of Fortis Insurance Company (Asia) Ltd was also placed on review for possible downgrade reflecting Moody's view that the level of parental support has weakened given the deterioration of capital strength of the Fortis group.

Additional comments

Willis Market Security continues to monitor closely the position of Fortis group and its core insurance operating entities. The insurer financial strength ratings of these core entities remain rated above our minimum rating guidelines from the major rating agencies.

Important Disclosure: The information compiled in this report by Willis is compiled from third party sources we consider to be reliable. However we do not guarantee and are not responsible for its accuracy or completeness and no warranty or representation of accuracy or completeness is given. We do not offer advice in relation to tax, accounting, regulatory, legal or investment matters and you must take separate advice as you consider necessary regarding such matters. This document is not prepared for and should not be construed as providing investment advice or services. It speaks only as to the date on which it was created and we shall have no obligation to update or amend.

Willis